

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки та управління

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни
ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАНЬ

підготовки бакалавра
галузі знань 10 – Природничі науки
спеціальності 102 – Хімія
освітньо-професійної програми – Хімія
форма навчання – денна

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАНЬ»
підготовки бакалавра галузі знань 10 – Природничі науки, спеціальності 102 – Хімія,
освітньо-професійної програми – Хімія, форма навчання – денна за навчальним
планом, затвердженим у 2020 році.

Розробник: Шворак Анатолій Максимович, професор кафедри економіки та
природокористування, доктор економічних наук, професор

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні економіки та
природокористування

Протокол № 2 від «2» вересня 2021 року.

Завідувач кафедри

д.е.н., проф. О.М. Павлова

I. Опис навчальної дисципліни

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно навчального плану напряму підготовки (спеціальності) і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	підготовки бакалавра галузі знань 10 – Природничі науки спеціальності 102 – Хімія освітньо-професійної програми – Хімія форма навчання – денна освітній ступінь – перший	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 2
ІНДЗ: немає		Семестр 3-ий
		Лекції 14 год.
		Практичні 14 год.
Мова навчання		Самостійна робота 56 год.
		Консультації 6 год
		Форма контролю: залік
		українська

II. Інформація про викладача

ПП Шворак Анатолій Максимович

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор

Контактна інформація (+380501588482, Shvorak.Anatoli @vnu.edu.ua).

Дні занять згідно з розкладом (<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>).

Опис дисципліни

1. Анотація курсу. «Основи економічних знань» є дисципліною, яка сприяє підготовці фахівців у сфері економіки. Мета дисципліни полягає у вивченні основних економічних категорій, економічних законів, принципів функціонування економічних систем, економічних відносин, господарського механізму та дій людей, спрямованих на ефективне господарювання в умовах обмежених економічних і природних ресурсів; особливості ринкових перетворень економіки України; сучасні процеси глобалізації економічного життя людства.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни – формування знань та практичних навиків з питань економіки розвитку територіальних громад, проектування, механізму функціонування економічних суб'єктів і вибору ними раціональних рішень, сучасного системного мислення та комплексу спеціальних вмінь і навичок застосування універсального інструментарію розробки та реалізації перспективних планів з метою досягнення максимального результату за мінімальних витрат природних ресурсів.

3. Результати навчання (Компетентності)

3.1. Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК 3. Здатність працювати в команді

ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК 7. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

ЗК 8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

3.2. Фахові компетентності

ФК 2. Здатність розпізнавати і аналізувати проблеми, застосовувати обґрунтовані (чи доцільні) методи вирішення проблем, приймати обґрунтовані рішення в області хімії

ФК 5. Здатність здійснювати сучасні методи аналізу даних

ФК 6. Здатність оцінювати ризики

ФК 11. Здатність формулювати етичні та соціальні проблеми, які стоять перед хімією, та здатність застосовувати етичні стандарти досліджень і професійної діяльності в галузі хімії (наукова добросесність)

3.3. Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 21. Здійснювати моніторинг та аналіз наукових джерел інформації та фахової літератури.

ПРН 23. Грамотно представляти результати своїх досліджень у письмовому вигляді державною та іноземною мовами з урахуванням мети спілкування.

ПРН 24. Використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології при спілкуванні, а також для збору, аналізу, обробки, інтерпретації даних.

ПРН 25. Оцінювати та мінімізувати ризики для навколишнього середовища при здійсненні професійної діяльності

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Предмет, зміст і завдання курсу «Основи економічних знань»	2	2		2	-	усне опитування. 5 балів
Тема 2. Ринок та його основні елементи: попит, пропозиція, ціна	4	2	2	8	-	усне опитування. 5 балів
Тема 3. Конкуренція, гроші	4	2	2	10	-	усне опитування, ситуаційні завдання. 5 балів
Тема 4. Основні суб'єкти господарювання та економічні системи	4	2	2	10	-	усне опитування, ситуаційні завдання. 5 балів
Тема 5. Витрати виробництва та прибуток підприємства	4	2	4	10	-	усне опитування, ситуаційні завдання. 10 балів
Тема 6. Менеджмент та маркетинг	4	2	2	8		усне опитування, ситуаційні завдання. 5 балів
Тема 7. Економічний потенціал суспільства.	4	2	2	8		усне опитування, ситуаційні завдання. 5 балів
Разом	28	14	14	56	-	max 40 балів
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота						max 60 балів
Всього годин / Балів	28	14	14	40		max 100 балів

4.1. Зміст завдань для самостійної роботи

- Тема 1. Сутність і особливості ринкової ціни
- Тема 2. Чинники, що впливають на формування ціни
- Тема 3. Види ціни
- Тема 4. Вихідна і остаточна ціна. Методи ціноутворення
- Тема 5. Вплив держави на ціноутворення в умовах ринкових відносин 4
- Тема 6. Сутність підприємництва і умови його існування
- Тема 7. Підприємство як визначальний суб'єкт ринкової економіки
- Тема 8. Види підприємств
- Тема 9. Фонди підприємств як економічна категорія
- Тема 10. Основні виробничі фонди
- Тема 11. Оборотні виробничі фонди
- Тема 12. Кругообіг і обіг фондів
- Тема 13. Витрати виробництва. Граничні витрати 4
- Тема 14. Собівартість продукції
- Тема 15 Прибуток
- Тема 16. Конвертованість валют. Валютні відносини в Україні
- Тема 17. Міжнародний валютний фонд

4.2. Теми практичних занять

- Тема 1. Ринок. Ринок досконалої конкуренції. Монопольний ринок. Номінальні доходи населення. Реальні доходи населення. Коефіцієнт стійкості підприємства
- Тема 2. Гроші. Обмін. Швидкість обігу грошей. Динаміка зміни грошової маси. Пропозиція грошей Виведення грошей з обігу .
- Тема 3. Попит і пропозиція. Ціни. Дефіцит. Затоварення ринку. Ринкова рівновага
- Тема 4. Виробництво і продуктивність. Принципи абсолютних та відносних переваг. Зміна продуктивності праці. Фондовдача.
- Тема 5. Прибуток, витрати, рентабельність. Види прибутку. Структура витрат.
- Тема 6. Банки, банківська система. Плата за кредит. Курс акцій. Дивідент. Банківський прибуток. Номінальна ставка. Реальна ставка.
- Тема 7. Інфляція. Вартість споживчого кошика. Темп інфляції. Ріст інфляції. Зниження інфляції.
- Тема 8. Податково-бюджетна політика. Сальдо державного бюджету. Номінальний ВВП країни. Реальний ВВП країни Державний борг. Дефіцит бюджету

5. Шкала оцінювання

Таблиця 3

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Національна система	Ступінь засвоєння програми навчальної дисципліни
90 – 100	A	5 (відмінно)	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому.
82 – 89	B	4 (дуже добре)	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Національна система	Ступінь засвоєння програми навчальної дисципліни
75 - 81	C	4 (добре)	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав
67 -74	D	3 (задовільно)	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
60 - 66	E	3 (достатньо)	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної
35 – 59	F	2 (незадовільно)	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.
1 – 34		2 (незадовільно)	Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.

Політика щодо академічної доброчесності. Рекомендовано уникати копіювання чужих думок, ідей та напрацювань без покликань на автора, джерело; під час виконання завдань не привласнювати результати інтелектуальної діяльності інших осіб. Заохочуються власні пошуки, творчі й дослідницькі підходи до роботи.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Виконання усіх форм робіт, які підлягають оцінюванню, відбувається в строго визначені розкладом терміни. Пропущені з поважних причин теми чи заняття можуть бути відпрацьовані в позаурочний час (лабораторні роботи) та під час консультацій (заняття з рішення задач). Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

6.1. Рекомендована література

1. Горлач М.І. Економічна теорія. Підручник.- 2017.- К.: Центр учбової літератури. – 532 с.
2. Камінська Т.М. Основи економічної теорії. Підручник. 2018.- К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», – 232 с.
3. Економічна теорія: політична економія: Підручник / за ред. Юрія С.І. – К.: Кондор– 2009. – 604 с.
4. Зазімко А.З. Політична економія: структурно – логічний навч. посібник. – К.: КНЕСУ, 2006.- 723 с.
5. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. Навч. посібник. К., Знання, 2006. – 723 с.
6. Базилевич В.Д., Базилевич К. Ринкова економіка: основні поняття і категорії. Навч. посібник. – К., Знання, 2008. – 263 с.
7. Стрішенець О.М., Ліщук В.І., Єлісеєва Л.В. (2013) Економічна теорія : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 240 с.
8. Мікроекономіка: підручник / за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – 678 с.
9. Основи економічної теорії. Навчальний посібник / За заг. ред. П.В. Круша, В.І. Депутат,

С.О. Тульчинської. – К.: Каравела, 2007. – 480 с.

10. Андрусь О.І. Економічна теорія: практикум: інтерактивні методи в модульному навчанні: навч. посіб. / О.І. Андрусь – К.: КНТ, 2008.- 480 с.
11. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: у 2-х книгах: навчальний посібник / За ред. С.М. Панчишина. – 4-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2006. - 746 с.
12. Економічна теорія: підручник / В. Г. Чепінога. - К.: Юрінком Інтер, 2011. - 653 с.
13. Базилевич В.Д. Економічна теорія: політична економія : навч. посіб. / В. Д. Базилевич. – 9-е вид. – Київ : Знання, 2014. – 710 с.
14. Економічна теорія. Політекономія : підручник / за ред. В.М. Тарасевича. – Київ : Знання, 2012. – 208 с.

6.2. Допоміжна

1. Економічна теорія : навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О.С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л.С. Шевченко. – Харків : Право, 2016. – 268 с.
2. Костюк В.С. Економічна теорія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.С. Костюк, А.М. Андрущенко, І.П. Борейко. – Київ : Центр навч. літ., 2009. – 282 с.
3. Лагутін В.Д. Макроекономіка : навч. посіб. / В.Д. Лагутін, Л.І. Пронкіна. – Київ : Київ.нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 268 с.
4. Семененко В.М. Економічна теорія. Політекономія : навч. посіб. / В.М. Семененко, Д.І. Коваленко. – 2-ге вид. доп. та перероб. – Київ : Центр навч. літ., 2011. – 428 с.
5. Економічна теорія: навч. посіб. / [О. В. Стефанишин та ін.]; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. - 335 с.
6. Економічна теорія: навч. посіб. / Холявко Н. І., Гонта О. І.; Навч.-науковий ін-т економіки Чернігів. нац. технол. ун-ту. - Чернігів: ЧНТУ, 2014. - 218 с.

6.3. Інформаційні ресурси

1. Президент України. – Режим доступу : www.prezident.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua
3. Верховна Рада України. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
4. Міністерство економіки України. – Режим доступу : www.me.gov.ua
5. Міністерство фінансів України. – Режим доступу : www.mfu.gov.ua
6. Національний банк України. – Режим доступу : www.nbu.gov.ua
7. Державна служба статистики України. – Режим доступу : www.ukzstat.gov.ua
8. Законодавчі та нормативні акти України. – Режим доступу: www.uazakon.com
9. Національний інститут стратегічних досліджень. – www.niss.gov.ua